

YTTRANDE

En modern standard för ITK

Sammanfattning

Svenska Linuxföreningen anser att en utvidgad syn på vilka standarder som kan användas i offentliga sektorns upphandling är en bra och nödvändig anpassning till verkligheten. Linuxföreningen är negativa till förslaget att använda RAND-standarder inom EU och anser att EU bör kämpa hårt för att basera ITK på öppna standarder utan några krav på licenser. RAND är ofta väldigt effektiva i att utestänga SME och företag inom öppen källkods-branschen och är direkt motfas mot EUs ambitioner att hjälpa SME och skapa effektiva fria marknader med lika konkurrens och motverka handelshinder.

Kommentarer till de enskilda förslagen.

(a)

Förslaget grund är bra men vi är helt emot att standarder med ”skäligen och acceptabla”-villkor(RAND) accepteras. RAND-villkor är inte acceptabla i öppna standarder. RAND-standarder är dåliga av flera skäl.

En standard med en eller flera immaterialrättsliga skyddade delar leder till en snedvriden konkurrens där de företag som innehar de immaterialrättsliga rättigheterna får konkurrensh fördelar. Det leder ofta till monopol eller oligopolliknande marknader där en eller ett fåtal aktörer är dominerande och det leder inte till en effektiv och väl fungerande ITK-sektor med stor konkurrens vilken standarder är tänkt att leda till. Detta drabbar tyvärr speciellt små och medelstora företag (SME) där licenskostnader inte kan slås ut på en stor mängd sålda produkter och då kan utestänga dem från marknaden.

Det finns tyvärr exempel på företag som smyger med sina patent tills standarden är fastslagen och alla börjat använda den innan de börjar kräva licensavgifter och då kostar marknaden stora belopp t.ex. patenten på MP3-filer. Andra fall finns det en part som är så angelägen att få igenom en standard att de ignorerar alla klagomål på den och pushar igenom den med ibland tvivelaktiga metoder t.ex. OOXML. Där en av de som klagade hade patent på delar av standarden vilket har gjort att Microsoft som pushade för patentet så hårt att röstande i Sverige förklarades ogiltigt pga fusk och då missade att det tidigt kom in synpunkter på att delar av OOXML var patenterad vilket har gjort att Microsoft numera har stoppats från att sälja Word i USA pga att företaget implementerade en ECMA-standard som visat sig vara patenterad av ett annat bolag.

Så fort man godkänner att standarder med potentiellt immaterialrättsligt innehåll så öppnar man upp för korrup tion och tvivelaktiga beteenden från företag med ekonomiska fördelar att vinna. Det enda rätta för att förhindra korrup tion och att säkerställa att standarder blir spridda stort och får stor acceptans är om man inte tillåter standarder det krävs licenser för att använda.

Öppen källkod är idag till största delen skriven med GPL (General Public Licence) och denna licens är inkompa-

tibbel med RAND-villkor vilket gör att t.ex. Linux kan inte implementera standarder med RAND-villkor och gör att om man plötsligt börjar köra in RAND-villkor i var och varannan standard på ITK-området så leder det till att effektivt utesluta Linux och öppen källkod att konkurrera på marknaden. Det finns därför starka ekonomiska intressen från företag att införa RAND-standarder för att utesluta en farlig konkurrent.

Det enda rätta är att kräva att alla standarder är så öppna att de kan användas utan att något licensförfarande krävs. Alla med immaterialrättsliga krav på en standard bör då tvingas att ge upp dem eller så bör som är beroende av rättigheter tas bort ur standarden och i stället baseras på andra tekniska lösningar. Flera standardiseringsorgan t.ex. IETF använder sig redan idag av denna principen och har varit framgångrika i att öka konkurrensen så att inget bolag får orättvisa fördelar i att skapa infrastruktur för Internet.

(b)

Nej. Offentliga sektorn bör när de refererar till sin struktur referera till den med den funktion/standard den implementerar och inte den produkt de har. Det finns en stor fördel att obsoleta system som inte följer öppna standarder migreras bort ifrån och att man byter ut dem mot moderna standardbaserade system. Ju längre man fortsätter med sina gamla system och ju längre man bygger in sig i dem desto dyrare kommer det bli den dagen man måste byta bort systemet. Det finns därför en stor fördel i att tvinga dem att antingen få de gamla systemen att använda öppna standarder eller byta ut dem.

(c)

Bra förslag – förutom att icke-diskriminering bör bort för RAND-standarder leder bara till sämre konkurrens för inköpen och därmed höjer offentliga sektorns kostnader i långa loppet. Det är viktigt att offentliga sektorn väljer system som är lätta att uppgradera/byta genom att många aktörer på marknaden kan erbjuda ersättningsystem till konkurrenskraftiga priser.

(d)

Bra förslag. Det bör genomföras.

(e)

Det är viktigt att en standard som tas fram faktiskt är användbar och kan fås att fungera. Det bör därför finnas krav på att standardiseringsorgan faktiskt tar hänsyn till kritik på föreslagna standarder och faktiskt gör något för att garantera att viktig kritik tas hänsyn till och stoppas standarder som inte uppfyller mycket höga krav på att vara användbara och inte bara klubbas igenom. Det finns därför skäl till alla standardiseringsorgan kan ta input från andra än officiella aktörer för att förhindra katastrofen som OOXML där man klubbade igenom en standard utan att kunna ta hänsyn till att delar av den var patenterad genom att de som kände till detta inte fick komma till tals vid standardiseringsprocessen. OOXML får idag stå som exemplet på en ISO standard som ingen idag klarat av att implementera fullt ut och genom de patentkrav som nyligen uppdagats förmodligen aldrig kommer att bli det. Linuxföreningen vill därför att fler aktörer får möjlighet att kritisera en standard under dess tillkomst och att dessa åsikter tas tillvara och ageras på så att en standard inte snabbspolas igenom och man får en dålig och oanvändbar standard som inte kan användas till annat än att kastas i soptunnan.

Vi vill därför främhäva IETF som en standardiseringsorgan som skapar bra standarder på kort tid och dess sätt att arbeta borde vara en förebild för andra standardiseringsorgan.

(f)

Ja.

(g)

EU bör kämpa för att stoppa alla RAND-villkor och bara acceptera standarder där inga sådana villkor finns. EU

bör kräva att alla avsäger sig sina rättsliga krav på eventuella rättigheter de har i en standard innan den accepteras och så alla standarder EU använder sig av är öppna att implementeras och användas utan krav på licensavgifter. Det är samma villkor som t.ex. IETF använder sig av för Internet-standarder.

(h)

IETF, W3C och OASIS är definitivt organisation som EU bör erkänna som standardiseringsorgan. Utan att referera till de standarder de tagit fram så är det idag i praktiken omöjligt att upphandla Internet-relaterade ITK-produkter.

(i) (j) (k)

Det låter bra givet att man då ser till att även idéella intressen som konsumentkrafter får rätt att delta och ta tillvara konsumenternas rättigheter i standardiseringsarbetet.

- - -

Om Svenska Linuxföreningen

Svenska Linuxföreningen är en användarförening för Linux i Sverige med över 5000 medlemmar med ungefär lika delar professionella användare, studenter och hemmaanvändare. Föreningen representerar därmed både användare och tjänsteleverantörer inom IT - inom öppen källkodsvärlden så är skillnad inte så distinkt som i andra områden.

På Svenska Linuxföreningen vägnar,

Anders Lindbäck.
Styrelseordförande, Svenska Linuxföreningen
anders.lindback@svenskalinuxforeningen.se